

[Buhl.]

som et System, ved Hjælp af hvilket man mente at kunne overvinde Tidens Vanskeligheder. Hvilken Betydning „J. A. K.“ selv tillægger sin Finansieringsafdeling, faar man et levende Indtryk af ved at læse Referatet fra det Møde, som Folketingsudvalget har haft angaaende den foreliggende Sag med en Deputation fra Selskabet. Selskabets Formand kom her med følgende Udtalelse, som jeg gerne vil have Lov til at citere ordret:

„.....der er ikke nogen som helst Tvivl om, at havde man ikke iværksat denne kolossale Agitation imod os, havde vi i Dag været oppe paa Indbetalinger af mellem en halv og en hel Million pr. Uge. Jeg garanterer, at det vilde have været en Kendsgerning. Vi vilde ad Frivillighedens Vej i Løbet af kortere Tid end 2 Aar have løst Landbruget ud af den økonomiske Krise.“

Se, naar man inden for „J. A. K.“'s ansvarlige Ledelse nærer den Slags, man har vel Lov til at sige fantastiske Forestillinger om, hvad man er i Stand til at udrette gennem de saakaldte rentefrie Laan, kan man trygt gaa ud fra, at Selskabets hele Agitation har været ført paa et, ja lad mig nøjes med at sige overordentlig optimistisk Grundlag, og at det er fuldkommen berettiget, naar det i den sagkyndige Redegørelse bemærkes, at det maa anses for givet, at de mange, der har meldt sig ind i „J. A. K.“, har regnet med gunstigere Udsigter end dem, der normalt kan komme til at foreligge.

Det første og vigtigste i denne Sag maatte derfor være at sprede den Taage, der laa mere eller mindre tæt over hele dette nye Finansieringssystem, ikke alene inden for „J. A. K.“, men ogsaa inden for en Række andre Selskaber. Man maatte faa Klarhed over Systemets Udformning i de forskellige Foreninger, hvori det optraadte, og det er det, der nu er sket gennem den sagkyndige Redegørelse. Det næste maa være at give saadanne Bestemmelser angaaende disse Selskabers fremtidige Virksomhed, at de kommer ind under en lignende Kontrol som den, der føres med andre Institutioner, som forrenter store Sparemidler. Det er herpaa, det foreliggende Lovforslag tager Sigte.

Faren ved et Spare- og Laanesystem af den Art, som praktiseres i „J. A. K.“, ligger deri, at Deltagerne fristes til at gaa ind i en Risiko, som de ikke kan overse. Det drejer sig i Virkeligheden om en ren og skær Spekulation, som kun kan blive til Gevinst for et Faatal, nemlig dem, der naar at komme med i rette Tid. Af det

Referat, som jeg før omtalte, af Mødet mellem „J. A. K.“ og Folketingsudvalget kan man se, at „J. A. K.“, siden Finansieringsafdelingen startedes i August 1933, har bevilget Laan til 479 Indskydere til et Beløb af omkring 7 Mill. Kr. Men paa Ventelisten stod der 1771 Laansøgere, som havde indbetalt de forlangte 15 pCt. af Kontraktsummen. Hvis nu disse, der altsaa havde indbetalt, hvad de skulde, skulde have Laan af tilsvarende Størrelse som de ældre Deltagere, vilde der hertil kræves et Beløb af 26 Mill. Kr. Til Fremskaffelse af denne Sum vilde der antagelig kræves en Tilgang af 9 000—10 000 Indskydere, og man kan sikkert gaa ud fra, at selv om den sagkyndige Redegørelse ikke var fremkommet, vilde det have været umuligt selv med en nok saa paagaende Agitation at skaffe en saadan Tilgang. Men hvis vi fortsætter Regnestykket endnu en Omgang ud fra den Antagelse, at det var lykkedes at erhverve disse 9 000—10 000 Indskydere — saa mange skulde der bruges for at dække de Laan, som der var indgivet Begæring om fra de allerede indtegnede 1 771 Laansøgere, som jeg nævnte før —, hvordan vilde Stillingen saa være? Der skulde i hvert Fald over 100 Mill. Kr. til i næste Omgang, og der skulde tilvejebringes en Tilgang af 40 000—50 000 nye Indskydere, for at det nys nævnte Hold af Indbetalere kunde faa deres Laan. Man maa nemlig huske paa, at Landbrugskrisen ad den Vej skulde klares i Løbet af et Par Aar, saa Tempoet maatte være stærkt og Pengene hovedsagelig komme fra nye Indskud. Afdragene paa de første Laan kunde ikke komme til at spille større Rolle, naar det hele skulde klares i Løbet af et Par Aar. For de første Aars Vedkommende var man ogsaa inden for Ledelsen klar over, at der skulde mange Penge til. En af Repræsentanterne mente dog, at kunde man fra Staten faa en 500—600 Mill. Kr. bare til at komme i Gang med, saa gik det nok. For en Sikkerheds Skyld har man ogsaa paa Programmet sat Kravet om Ret til at udmønte de til Finansieringsafdelingen pantsatte Værdier, hvad der dog allerede af den Grund maa synes noget betænkeligt, da de sikkert for største Delen er pantsat og dermed udmøntet i Forvejen.

Hvad der i al Almindelighed sker inden for „J. A. K.“, er simpelt hen kun det, at Laantagerne flytter deres Gæld fra een Kreds af Kreditorer til en anden paa lignende Maade, som hvis man ombytter et Banklaan med et Kreditforeningslaan. Det mest iøjnefaldende Resultat af „J. A. K.“'s Virksomhed er det, at en Del af Landbrugets